

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főplacc, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
seketlebb árszámítás
mellett.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Kilátás egy nagyobb gazdasági mozgalomra.

Debreczen, július 13.

** Hogy és mint lehessen elnépszerűtleníteni a legszentebb ügyet, tanulság rá az agrarius néppárti urak mozgalma. Az egész „köstelki“ gazdasági klikk uralomra rá van sújtva a néppárti agráriuskodás bélyege és a gazdák nagy része kezd tőle elidegenedni s kezdik pengetni az eszmét, vajjon nem jó lenne-e egy külön országos gazdatársulást szervezni, mint ahogy Budapesten, a pusztán nagy urak által látogatott kaszinó mellett más „bránzsú“ intelligens osztályok saját kaszinókat szerveztek.

Ezt a gazdasági kabinet-forradalmat maguk a viszonyok rendezik így. A különböző elemek vegyi proceszusa a társadalmi életben is meg van. Az alakulások kezdetleges tömörüléseinek a vegyülve jelenkező érdekközösség csak addig szokott fennállni, amíg az egyes markosabb vonások meg nem különböztethetők, de amint ezek a megkülönböztetések feltűnnek, s az elűtő színek az eltérő érdekek jelképei gyanánt mindinkább kiélesednek s bántani kezdik a szemet, a különböző érdekek öntudatra ébrednek és saját színeiket más, sokkal hatalmasabban domináló színek által mintegy elmosatni látván önkéntelenül is fölbred bennök a színek megfelelőbb csoportosításának gondolata.

Igy lévén az mindennél, így kell lenni az oly gazdasági érdektömörülésnél is, ahol bizonyos színek dominálása immár nagyon is előtérbe kezd lépni s a többi színeknek mintegy prejudikálván, az egész érdekközösségnek speciális nagy uri, nagybirtokosi kifejezést kölcsönöz.

Nagyon természetes jelenség, nincs benne semmi megítkezésre méltó.

Gazdasági ébredésünk korszakában az ötvenes években, sokkal homályosabb volt még az egész látkör, mitsem hogy akkor holmi külön érdekek lettek volna észlelhetők. A jelszó egy egységes gazdasági mozgalomnak adott kifejezést, mely, hogy prosperálhasson magába kellett ölelnie a földbirtokosság egész zömét. Hanem azóta rohamosan haladt és fejlődött édes hazánk területén minden. A gazdasági viszonyok majd nem egészen átalakultak, a nagyban és kicsinyben való gazdálkodás árnyalatai oly nagy eltéréseket kezdenek felmutatni, hogy a gazdaközösség e két elemének egy uton való haladása annyi mint a kisebbnek a nagyobb által való elnyomatása: a kisebbnek a nagyobb által való porázon vezetése és „gazdaközösség érdeke“ czimén való oly kihasználása, amely csak a nagyobb érdekének felel meg, amiről alkalmilag bővebben is fogunk szólni.

Hogy ez a dolog máskülönben sem maradhatott volna így sokáig, az kétségtelen. A közép és kisebb birtokos

osztály szeme politikai agitációk közbejövetele nélkül is kinyílt volna, de az meg már megint igaz, hogy mikor a gyümölcs meg van érve, nem mindig várja be az érést, csak egy kis szél kell neki, hogy a körülmények ölébe rázzák.

Ilyen szél volt a gazdaközösség különválásának előmozdítására a „Köztelek“ vezéregyéniségei által megindított néppárti agrarius mozgalom, amely ismét csak az „egész gazdaközösség“ nevében beszélget, egy külön néppárti agrarius sajtót tart fen; a gazdaközösség érdekek képviselőjéül tolja föl magát, s oly hangon ir mintha ő lenne Magyarország gazdaközösségének választott mindenhatója.

Nos hát amint tudjuk, igen tekintélyes neves és befolyásos gazdák meg sokalták az ultramontán agrarius nagy urak ezen viselkedését s minden politikai pártszínezettel ment oly gazdasági mozgalmat akarnak indítani, mely a gazdasági középosztály ébresztését és tömörítését célozza.

Akkor, mikor Magyarországon a gazdák százezreinek érdeke forog kérdésben, ne olyan egyének álljanak ez országos érdekek élére akik, vallás felekezeti párvillongások zászlóbontásása használják föl az agrarius czímet; ne oly organumok akarják képviselni a magyar gazdák intelligens elemét amely, organumok ezen képvisélet jogczimén néppártuak akarnak propagandát csinálni, hanem itt az idő, hogy az „ön-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Modern.

— Irta: Jehan Soudan. —

(Folyt.)

— Nem tudom, felelt Barton ur sóhajtyva, mozdulatlanul, mint a márványszobor.

Miss Éva mosolyog és Barton ur is vigyorog, de látszik rajta, hogy kedve ellenére. Miss Éva kaczag Barton ur szánalmas arcán és Barton ur visszataszító röhögésre fakadt azonnal.

— Ön igazán pompásabb, médium, mintsem hittem volna.

Aranyszőke hullámoktól körülfolyt fejcskáját lehajtja a patyolatpárnákra, míg balkeze a fenyegető revolverrel lassan hanyatlik le a biborszín paplanra. Aztán belenyul az ágy fejénél álló malachit-tartóba és hanyagul választ ki egy finom cigarettát, beleteszi a gyönyörű türkisekkel kirakott borostyánkő szivarszopókájába és rágyújt, mintha megfeledezett volna hivatlan vendégéről.

Ez minden mozdulatát feszült figyelemmel követi, megkönnyebbülten felsóhajt, hogy a fiatal leány nem szegzi már szemeit, oly merőn arczára, de mindamellett teljes tudatában volt annak, hogy Miss Éva legtitkosabb gondolatait is kiolvassa. Ugyanebben a perczen be is bizonyította ezt neki, midőn váratlanul megszólalt:

— A revolveremet? Nem tudná most úgy se használni.

Elfujta a gyufát, bedobta a kandallóba és folytatta:

— A chloroformmal se érne semmit, pedig ugy-e van a kabátja zsebében. Ön ugye bár, nem számított ilyen fogadtatásra. A gyémántok, a melyeket a felső fiókban kerest, — ön igazán kitűnően volt informálva — csakugyan ott vannak abban a kis fekete ládában, hozza csak ide kérem.

Barton ur gépiesen engedelmeskedett és mihelyt hátat fordított miss Évának, igyekezett újra ura lenni szabad akaratának, de a szép leány nyájasan folytatta:

— Hiába lázad fel az én akaratom ellen, ne is kísértse meg, sokkal jobb médium ön, semhogy az valamit használna.

És a szegény Barton ur, ki meg se értette azt az idegen kifejezést, tényleg pompás médium volt. Engedelmesen odatette a kis ládát az ágy végében álló asztalkára, Miss Éva közvetlen közelébe, kinek szobortökélyü idomaihoz áruolán simult a könnyű selyempaplan. Mintha helyzete indiskrét voltának tudatára jutna, sűrű füstgomolyok fátyolába burkolózott a szép hölgy és mintegy mentegetni kezdte magát:

— Megengedi, hogy szivarozzak, ugye bár? Ez amerikai rossz nevelésből ragadt reám.

— Ugy, no lássa, ennek a kis ládának

nincs kulcsra járó zára, csak ezt a gombot kell megnyomni — így ni!

A fedél felpattant és a villanos lámpa fehér fényében ezer szivárványszín sugáryaláb villant föl a gyönyörű gyémántok halmazából.

— Ön megérdemelte biz a, hogy legalább megmutassam a gyémántjaimat, szavamra mondom, megérnek százezer font sterlinget. És ott a másik fiókban, a mit az előbb nyitogatott, ott tizezer font sterling van ben késpénzben; nem találja ön is, hogy jobb őrizet alatt vannak nálam, mint a bankban. Igazán, ön most, az én hibám miatt, egy pompás üzlettől esik el, pedig nem tettem semmi különöset, csak a modern tudomány vívmányait alkalmaztam önnél gyakorlatilag.

A hófehér kis kacsó megint szivarkára gyújtott és hátrasímitotta a homlokába omló aranyfürtöcskéket.

— Hány éves ön? Harminczhét. — Én husz éves vagyok csak. Már kis lány koromban tudtam, hogy delejes hatást gyakorolok sok emberre és azt tőlem telhetőleg tökéletesítettem. Minthogy már se apám, se anyám nincs és egész egyedül állok a világon, magam vettem át óriási vagyonom kezelését tizenkilencz éves koromban. Visszavonultan élek, Julia az egyetlen komornám, a kit egyszersmint médiumnak is használok. Ez utóbbi körülmény önnel, úgy látszik, nem igen tetszik, sajnálom, de ezen nem lehet

miködő valódi gazdaközönség, mely saját érdekét képviselni saját maga van hivatva, végre valahára fölébredjen, minden más kegyes és magas befolyástól emancipálódjék és saját érdekörét saját maga kultiválja.

— Belföldi hírek. (A királyné mint zászlóanya.) A székesfehérvári vadászszóalj új zászlót kap. Zászlóanyául a királynét kérték föl, a ki el is megy a zászlószentelésre. — (Kitüntetések.) A király Grosz Albert dr. biharmegyei tiszteletbeli főorvosnak és törvényes utódainak, nevezetnek hosszas orvosi működése közben szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet díjmentesen adományozta. Farbak József Nyíregyháza ágostai evangélikus lelkésznek és tiszai egyházkerületi főesperesnek, az egyház és a népiskolai oktatás terén szerzett érdemei elismerésül pedig a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. — (Nyílt levél a választókhöz.) Eszterházy Mihály gróf a szempci választókerület országgyűlési képviselője, választóihoz nyílt levelet intézett, melyben kijelenti, hogy a nemzeti párt folytatni fogja a harcot a jelenlegi kormány és hatalmi tulkapásai ellen. — (A zágrábi kanonoki székek.) — Zágrábból jelentik, hogy egyetértés jött létre Khuen-Héderváry bán és Posilovics zágrábi érsek között, a zágrábi káptalanhoz tartozó és üresedésben volt kanonoki állások betöltésére nézve.

— Külföldi hírek. Kibékülés a csehekkel. Az osztrák minisztertanács a prágai kivételes állapot megszüntetését elhatározta. Kielmansegg gróf legközelebb Ischlbe utazik, hogy a király határozatát kikérje. Az új csehek erre a kedvezésre azzal akarnak válaszolni, hogy a költségvetést harmadik olvasásban elfogadják. — (Az olasz trónörökös házassága.) Rómából azt a hírt távirják, hogy az olasz trónörökös legközelebb házasságra lép a montenegrói fejedelem egyik leányával. (Fejedelem, a ki koronát kér.) A bolgár küldöttség Lobanow herceg állítólag egy Ferdinánd fejedelem által írt levelet mutatott fel, melyben ez a czártól, mint orosz vazallus a királyi koronát kéri. (A maczdoniai bonyodalom.) A török hatóságok feltűnést kerülő módon Maczdoniában élő számos polgárt letartóztattak. Ueskuebben és Salonikiben a legutóbbi napokban több polgár ta-

nitót tartóztattak le. — (A vallás a francia iskolában.) A minisztertanács elhatározta hogy a baccalaureatus (érettségi bizonyítvány) megszerzésére szükséges tárgyak közé itmét fölveszik a hit- és erkölcsant.

Kézügyesítő oktatási szaktanfolyam Debreczenben.

Debreczen, július 13.

Hajdumegye kir. tanfelügyelője a Gönczy-egylet által rendezendő kézügyesítő oktatási szaktanfolyamra következő körlevéllel hívta fel az iskolaszékek és tanítók felkaroló figyelmét:

A kézügyesítő oktatás mult tanévben már jelentékeny tért hódított nemcsak a szakfűriak és iskolai hatóságok meggyőződésében, de tankerületünk több iskolájánál gyakorlati alkalmazásban is. A debreczeni orsz. tanszerkiállítás idején rendezett kézügyesítő oktatási szaktanfolyam a szélszerű munkaanyagokkal való foglalkozásra 15 tanítót képesített. Am a vesszőmunkák csak egyik és pedig nem legkönnyebb részét képezik a kézügyesítő foglalkozásoknak. Most a Gönczy-egylet a legelemibb, tehát az alsó osztályoknál is nevelő hatással alkalmazható iskolai munkák sorozatának ismeretelésére rendez 4 hétig tartó ingyenes szaktanfolyamot a „Tanítók Otthoná”-ban (Debreczen, kereskedelmi akadémia), a munkanyagoknak is ingyen szolgáltatásával és még azon kieszközölt kedvezmény mellett, hogy a tanfolyamlátogató vidéki tanítók az orsz. tanítói árveházban ingyen szállást nyernek. A szaktanfolyam vezetője Orelt Lajos orsz. tanítói árveházi igazgató a ki a kézügyesítő oktatás elemi iskolákban már két évtized óta gyakorolja és munkatkozatának sikeréért az 1885-iki orsz. kiállításon nagy éremmel lön kitüntetve.

Felhívom a t. iskolaszékek és tanító urak figyelmét és felkaroló ügyszeretetét e kedvező alkalomra, mely annál inkább megragadandó, minthogy a legközelebb várható ismétlőiskolai új szervezet a kézügyesítő oktatást már kötelezővé teendi s így annak alapvető részével minden tanítónak meg kell ismerkednie. A nyújtott kedvezmények és kilátásba helyezett további erkölcsi és anyagi előnyök megérdemlik a szaktanfolyam látogatásának abbéli megkönnyítését, hogy a t. iskolaszék némi segílyt eszközölne szintén ki a tanfolyamra jelentkező tanítójának. —

Sziveskedjék ez irányban sürgősen intézkedni.

A bejelentést f. hó 20-ig kérem Orelt Lajos tanfolyamvezető urhoz küldeni. A tanfolyam f. hó 22-én reggel nyílik meg és napokint reggel 8 órától délig terjedő munkássággal augusztus hó 20-ig tart. A tanfolyamot munkakiállítás zárja be, a tanítók látogatási bizonyítványt nyernek.

Melegben.

— Reklam az „Otthon”-nak. —

Én értem Önt tisztelt szerkesztő uram, nagyon értem.

Félni méltóztatik, hogy ebben a mindent összefülesztő melegben nem bízhatik a kézi kamrájára s elővesz engem, hogy pótoljam ki a napi menut. Dicséretes vakmerőség, de igaz van Önnek. Most, midőn az uborkasalátát is mohón fogyasztják az emberek, mikor kapva kapnak mindenen, a mi friss, még ha zöldség is, elcsuszik az én elmesüleményem.

Meghálálnám a bennem helyezett bizalmat, csak tudnék miről írni. Azt mondja Ön, hogy én járok társaságba, okvetlenül lesek el itt-ott valanitt, azt megírom. Hát első sorban is mondhatnám én azt, hogy a ki társaságban forog, még nem feltétlenül képes megfigyelni az érdekest, sőt ha azt megessleksi is, azért nem okvetlen kell azt megírni tudnia.

De nem akarok szigorú bíró lenni, legalább önmagammal szemben, s előhozakodom a másik, a nagyobb kifogással.

Tisztelt szerkesztő uram! Ne akarjon Ön olyan naivnak látszani! Ön ne tudná azt, — a ki szintén meghaladta már a 16-ik életét és remélem, saját meggyőződése szerint is, jó nevelésben részesült — Ön ne tudná azt, hogy 16 évet betöltött és jó nevelésű fiatalembernek nem illik a nyarat Debreczenben tölteni! Vagy legalább illik úgy mutatni, hogy nem tölti Debreczenben. Miután pedig a hol ez ember nincs, ott látogatást sem tehet, szerkesztő ur is beláthatja, hogy 16 évet betöltött és jó nevelésű fiatalembernek július és augusztus hónapokban nem illik látogatásokat tennie.

Ezt az okszerűen lehozott elvet tartjuk szemünk előtt mi is, kiket vagy a kötelesség, vagy a pénz hiánya, vagy mindakettő (mint pl. engem) Debreczenben tartott. És miután szerkesztő ur engedelmével mi is ama bizo-

változtatni. Most mit csináljak önnel? Aha, tudom már.

Finom ujjacskaí egy kis elefántcsontgombot nyomtak meg, Barton nr mozdulatlanul, bambán bámult rá.

— Hívom a menyasszonyát! azt gyakran teszem éjnek idején, ha delejes erőmet gyakorolni akarom. Látja kérem itt, van már Miss Julia a legmélyebb pongyolában jelent meg az ajtó küszöbén és Barton ur ijedségtől tágra meredt szemei még jobban irtóztak e látványtól, mint Miss Éva töltött pisztolyától.

Miss Éva egy kézmozdulatára Julia mozdulatlanul állt meg az ajtóban.

— Julia kitünő médium, a mint említettem; a legkisebb kézmozdulatom elegendő arra, hogy elaltassam. Tessék meggyőződni róla. Julia, Barton ur itt van üzleti ügyekben; te kitaláltad, hogy mi a foglalkozása, de abban végtelenül csalódtál, ha azt hitted, hogy meg osztja veled zsákmányát, vagy igen Barton ur?

— Egy dollárt se.

— És hogy nőül fog venni, vagy tán igen Barton ur?

— Inkább meghalnék.

— Ez már a kilenczedik házasság, mely ily módon fűtsbe megy, szegény Julia.

Miss Éva bájosan mosolygott, Barton ur visszataszítóan vigyorgott, Julia pedig görcsösen szorította öklöbe a kezét.

— Nem, nem, Julia, nem fogod körmeiddel tépegetni jegyese arcját, nézd milyen szép ő, különösen, ha mosolyog, szólt Miss Éva hátradőlve puba vánkosaiba és gyönyörködve a finom szivarka gyűrűző fehér fűstjében.

Egy percnyi szünet után újra felszóllalt:

— Nagyon lekötöleznem, ha visszavinné ezt az ékszerdobozt a maga helyére. Ugy. És most nézzen rám. Megvető pillantásokkal mérte végig. Nem is csuf ember ez a te vőlegényed, hanem az a kis kék foltocska a szeme alatt mutatja, hogy ő kitünő médium, ezt a mai kis kudarcot egyedül a szemeinek tulajdoníthatja; mindazon hivatlan vendégek között, kiket Juliám szép szeme idecsalt, ön határozottan a legjobb médium. Hígyje meg, ha az ember az ön pályáján haladni akar, okvetlen szükséges, hogy lépést tartson a tudományval. Midőn ön ezt elhanyagolta, nagy hibát követett el. Ön élőpéldául szolgálhat a tolvajok gondatlan hanyagságának illusztrálására. Kedvem volna önt meghagyni abban az állapotban, hogy önt mint szemléltetési eszközt értékesítem egy tervezett felolvasásom számára. Hanem más kötelességeim lehetlenné teszik ezt jelenleg. Kérem, vegyen kezébe egy tollat, ott az íróasztalon van papír is és írja fel nagy olvasható betűkkel:

„Georg Barton vagyok, foglakosra

nézve tolvaj; bővebb értesítést Villa Janina, Parc de Princze.”

Barton ellentmondás nélkül leírta amit Miss Éva tollába mondott.

— Nos most meg Julia, hozzál egy tűt és erős czéznát és vadd fel ez a czédulát Barton ur kabátjára.

Miss Julia szánalmat keltő arccal hozzáfogott a parancs teljesítéséhez és egy pár perc múlva már ott diszlett az eredeti névjegy szeretője hátán.

— Jól van, no most nyulj a Barton ur kabátja alá ott találsz majd öv helyett egy nagy fehér zsákot, azt leoldozod és felteritted ide a szőnyegre. Ugy — — — Kérem, Barton ur, ön lesz oly szives és belefárad ebbe a zsákba. Kérem, kérem, csak támaszkodjék bátran, sans gene menyasszonya erős karjára. Így, jól van.

A tolvaj, ki automata ügyességével teljesítette urnője parancsait, jegyese segítségével ellentállás nélkül bele bujt a zsákba.

— Nos most hozd be a konyhából azt a nagy gombolyag kötélmadzagot.

Julia némán engedelmeskedett, bár más kötelekkel remélte magához kapcsolni a kedvesét. De az ő akaratereje is megtört urnője parancsán. Gyakorlott kézzel tekergette a hosszú vastag kötelet a szeretett férfi feje, nyaka és válla köré, míg aztán hanyatt fektette a földön, hogy kifogástalanul becsomagólhassa.

nyos fiatal emberek közé sorozzuk magunkat, kétségtelen, — hogy ha csak önmagunkkal ellenkezésbe nem akarunk jönni — nem is járhatunk társaságba. Vagyis: a szerkesztő ur által felállított okoskodás első alapfeltétele elesik.

De még ha megyünk is valamire — szerkesztő ur igazmondó embernek ismer engem, elfogja hinni, — alig folyik egyébről szól, mint a mit Ön is, más is bölcsen tud, a nélkül, hogy én megírnám: hogy nagyon meleg van!

Mert tessék elhinni, télen a jól befűtött, szobában, könnyű megmosolyogni az embert, ha a nagy hidegről panaszkodik, de most a ki csak nincs jégszékénybe hűte, kénytelen elismerni, hogy szíve szerint beszél, a ki velem együtt felsóhajt: nagyon meleg van.

Éz az égető melegség köti le most mindnyájunk gondolatát, s még az öregnemű úzér is, a megszokott: mi van eladó? helyett azt kiáltja be a kapun: jaj de meleg van!

Igaz, még más egyébről is volt szó mostanában. Az „*Otthon*“ javára rendezendő *művészestélyről*. Erre mindenki készül, ezen mindenki ott lesz.

Csak legyenek is ott minél többen! És álljon fel valahára a debreczeni hírlapírók otthona.

Majd akkor, tisztelt szerkesztő uram, nem kell engem az írásra biztatgatni. Majd írok én akkor, csak győzze kiadni! Majd írok én akkor, hogy abban a kedves „*Otthon*“-ban én is otthon legyek!

(nb.)

Az új anyakönyvek alakja.

— A belügyminiszter rendelete, —

Perczel Dezső belügyminiszter a megyék alispánjaiboz és a polgármesterekhez rendeletet intézett, amelyben leírja az annak idején szétküldendő anyakönyvi első példányokat.

A születési anyakönyveknek a vidám zöld, a házasságiaknak a hűséget jellemző kék, a halálozásiaknak komor fekete-szürke lesz az alapnyomásuk a belső oldalon. — Abban azonban megegyeznek, hogy mind-egyiküknek háromszáz lapja lesz.

A könyvek kettős lemezű táblákkal lesznek ellátva, a fedelük ruganyos pléből lesz, így nem rongyolódhatnak el oly könnyen.

Midőn meg volt, rendkívüli erőmegfeszítéssel felemelte és a falhoz támasztotta a zsákba bújtatott tolvajt.

— Ébredjen fel, Barton ur, szólt most Miss Éva parancsoló hangon, és emlékezzék vissza itteni élményeire, akarom!

A tolvaj azonnal kétségbeesett helyzetének tudatára jutott.

Es Miss Éva mosolyogva folytatta.

— Mi most elválnék, Barton ur, oh ne ijedjen meg, — csak rövid időre, — mi még viszont látjuk egymást. Hanem hallgasson ide. Ön ide jött, hogy megraboljon egy nőt, kiről azt hitte, hogy teljesen védetlen és se chloroformtól, se pisztolytól, semmi eszköztől nem rettent vissza, hogy tölem szabaduljon. Na, most hallgasson ide. Az én hű Juliám a saját chloroformjával el fogja önt altatni és ki fogja dobni az ablakon. Tizenkét lábnyi mélységbe a rózsabokrokba, melyeknek szét-töréseért nem fogok önnök szemrehányást tenni. Ott vesztég fog maradni reggelig, míg rendőrért küldök... A legnagyobb büntetést fogom követelni: először, hogy egy ideig biztosítva legyek az ön látogatásai ellen, másrészt, hogy tudjam, hol találom, ha új kísérleti objektumra van szükségem.

Miss Éva elhallgatott. Hajlékony, karsu teste lágyan simult hófehér pongyolája csipkehullámai közé, melyekből félig meztelen jobb karjának rózsás bársonya ragyogott.

— Gyorsan, Julia, folytatta, gyorsan

Igen jól fognak festeni: felületük csikos zöld lesz, a sarkok szürkés bőrposztóval lesznek bevonva.

A könyvek belső lapjai egy végighúzódó nemzetiszínű selyemzsinórral lesznek átlukasztva.

A belügyminiszteri rendelet ezután a könyvek lepecsételésének módját magyarázza. Itt minden gondoskodás megtörtént arra nézve, hogy a pecsét hiánytalanul, teljes épségében megmaradhasson.

Az állami anyakönyvek első példányait a magyar királyi államnyomda legközelebb fogja elküldeni a törvényhatóságok alispánjaihoz és polgármestereihez, az anyakönyvi kerületek számának megfelelő mennyiségben.

Egyben utasítja a miniszter az alispánokat és polgármestereket, akik a könyveket a kerületekbe szétküldik, hogy majd csak olyan köteteket fogadjanak el és hitelesítsenek, amelyek a leírásnak megfelelően vannak kiállítva és ahol a lapszámozás aritmetikai sorrendjében hiba nincsen.

Tanügy.

* A szoboszlói polgári iskola fejlesztése.

A tankerület egyetlen polgári iskolája Szoboszlón egyetlen akar mintaszerűség is lenni. Az iskolaszék nemcsak új rendes tanzéket szervezett, a rajz és mértan előadására, hanem tegnapi ülésén egyhangulag elhatározta 2 év előtt az iránt megindult akciójának lehető gyors befejezését, hogy a polgári iskola 61 esetleg a tervbevett 20 forinthez képest 7 osztályra egészítették ki és gazdasági szakirányú képzést nyújtson az általános műveltség mellett. E célból javaslatot terjeszt a f. hó 21-én tartandó közgyűlés elé, hogy a már megajánlott „Csipkés“ dalói 42 hold föld és „Városmajor“ belsőség, valamint 3200 frt évenkénti fentartási hozzájárulás mellett a nélkülözhetlenül szükséges építkezésre egy hold beltelket ajánljon fel a közoktatási kormánynak és kérje, hogy a polgári iskolát állami jelleggel vegye saját kezelésé alá, de biztosítsa 3 tanszékre a város prezentálási jogát, valamint rendkívüli tantárgyul a latinnyelv taníttatását.

* *Szöjgd.* Ez az idegen szó már általános ismert és elismert nevelés-oktatási módot:

nyisd ki ezt a flacont és csepegtesd annak tartalmát erre a spongyára, úgy, most tarsd az orra alá. Isten önnel, Barton ur. Most nyisd ki az ablakot.

Julia engedelmességet, mély sóhaj tört fel a szegény ember ajkáról, reszketés futott át tagjain és ájultan esett hanyatt a földön.

— Vidd őt az ablakhoz.

Julia katonai pontossággal teljesítette a parancsot.

— Ereszd el.

A zsák tompa zuhanással esett a rögös földre, a rózsabokrok ágai recsegetve roppantak meg, aztán mély csend állott be.

— Most tedd be az ablakot, Julia, szólt Miss Éva, aztán jobb kezével néhány kört vont a levegőbe és ráparancsolt: Ébredj fel?

Julia megdörzsölte szemét felsóhajtott és felébredt.

— Ön hívott, Miss Éva?

— Menj aludni, késő van, jó éjt!

A komorna eltűnt. A szép Miss Éva az ezüst hamutartóba dobta égő cigarettáját, vánkosa alá tette kis hatlövétű pisztolyát és megnyomta a villanysodrony gombját, mire éjszötétség borult a szobára. Egy pár percig hanykolódott még, aztán lehajtotta okos fejcsékéjét a puha párnákra és édesen elszendergett — jó lelkiismerete édes tudatában.

kézügyesítő foglalkoztatást jelent. Gyakorlás az orsz. szakegyesület tanfolyamot rendezett Budapesten be. Debreczenből a szaktanfolyamra Barta József árvaatyja utazott fel munkatanár segédül pedig legújabbán Vántsa György nyert meghívást Kartonfa- és agyagmunkák gyakoroltatnak a budapesti Szöjgd-tanfolyamon.

* A kolozsvári kereskedelmi akadémia három osztályában, a melyeknek mindegyike párhuzamos osztálylyal van ellátva, összesen 262 tanuló volt, a kiket 8 rendes tanár s 12 bejáró tanár oktatott. A torna és szépírási kötelező tantárgyaként szerepeltek. Nem kötelezők voltak: A vivás, gyorsírás, román angol és olasz nyelvek. A több oldalú önképzés ápolására szolgáltak az ifjusági önképzőkör, dalárda és zenekar. A kereskedelmi akadémiaival kapcsolatos internátus 100, az ország legtávolabbi vidékeiről is odasereglett tanulót számlált. Ez utózmény 8 év óta áll fenn a kereskedelmi akadémiaiban s mint a belakási jelentés adatai mutatják, évről évre tökéletesedik s a szülőknek nagy megnyugtatóra szolgál. A belakásban a felügyeletet és nevelést az intézet igazgatója, 3 rendes tanár s öt tanárjelölt tejesíti. — Száz növendékkel népesebb a kis Kolozsvár kereskedelmi akadémiaja mint a nagy Debreczené. Ezt a 100 növendéket az az internátus vitte oda, a melynek föllállításától Debreczen vonakodik. A száz növendék tandíja 10,000 forint és internátusi díja 30,000 forint lévén, évente 40 ezer forint hasznat dob el az akadémia fentartó testülete. Talán ezt az üzleti megvilágítást megszívlelik azok a vezető férfiak, a kik az összehasonlíthatatlanul fontosabb nevelés-oktatási és nemzeti érdekek hangoztatására siketek maradtak. A debreczeni internátus ügye egyébként a közoktatásügyi miniszteriumban vár újabb lendület adásra; e tárgyban jelentéstételre pár nap múlva felutazik a fővárosba a kir. tanfelügyelő.

Prológ.

— Írta: Szathmáry Zoltán. —

— Az „*Otthon*“-kör mai művész-estélyén szavalja Bagaméry Károly II. é. th. —

Vak alkonyat szállt mindenütt a tájra,
Künn a természet gyászba öltözött.
De im a késő hajnal pir sugára
Itt ragyog már mindannyiunk között...
Káprázatos fény villan a sötétben,
Nyomán hét muzsa nyujt testvér-kezet:
Az író művész ime itt köröttem
Egygyé olvadt, együtt szövetkezett.

Megrezdül a lég, illat árad szerte,
A néma kő is csodás dalra kel,
S nagy Eszme támad szárnyra kapva, kelve,
Titkos szellem hi nagy munkára fel.
S versenyt röpülve száz meg száz viharral,
Megdönt mindent, mit utjában talál;
Mindannyiunkat tette buzdit, sarkal:
„A nemes cél im rendületlen áll!”

Zászlónk kibontva, vigan leng lobogva,
Köré gyűlt most még csak kicsiny csapat;
Ámde a gárda, „magát meg nem adja“:
Számunk egyre nő s egygyel sem apad,
Szent tűz loval fel, olthatatlan hévvel,
Ajkunkon vágyunk hó imára kél
S a hó fohász száll, utonkon vezérel:
Dicső célunknál dicsőbb a babér.

Kőbor cigány-pályánk göröngyös utja
Virággal hintve, nyomán dal fakad,
Nem bolyghatunk el magunkra hagyatva,
Hol megpihenjünk hős oázis akad.
A kultur-harcban elfáradt vitézek,
Itt ütnek fel majd pihenő tanyát,
Hol sziv a sziven, kar a karba öltve,
Az édes otthon nyugtot, enyhet ad.

S a nagy közönség, mely nem ösmert minket,
Körünkbe jó s ismerni megtanul
S munkánk után mindegyikünknek,
Hitet becsületért nyujt majd zálogul

S elismerése nagy nehéz harcokban
Dicső tusánkra erőt, kedvet ad
S az Alkotónak szive lánggra lobban,
Győzelmet ad s segíti egyre jobban,
Az író s művész csendes „*Othon*“-át.

NAPI HIREK.

— Személyi hír. *Puky Gyula* kir. ítélő táblai elnök szabadságidejét a szepesmegyei „*Matlárháza*“ fürdőn tölti, hová már elutazott.

— Miniszteri kiküldött. *Báró Amelin* Viktor miniszteri osztálytanácsos városunkban időzik, hogy a pénzügyminiszter megbízása folytán a pénzügyigazgatóság ügykezelését megvizsgálja és az esetleg felmerülő panaszokat és kérelmeket meghallgassa. Ezen — minden évben szokásos — vizsgálatot előreláthatólag 4–5 nap alatt befejezik. Hiszünk, hogy pénzügyigazgatóság derék tisztviselői — szorgalmuk és igyekezetük tudatában — nyugodtan néznek elé a vizsgálatnak.

— A nagyerdői hulla. Elmondottuk lapunk tegnapi számában hogy a Nagyerdőn a *Leveles* csárda mellett egy ismeretlen, nap-számos-forma ember holttestét találták meg. Mellette egy megsárgult, rongyos szelű rajz-papír-darabon, melyre stil-figurák voltak rajzolva s bizonyára valami gimnazista, vagy realista dobta el, a következő sorok állottak eléggé jól olvasható plajbászírással:

„Özvegy Nagy Lajosné köszönöm az eddigi jószágát a mit velem tett, legyen olyan jó, hogy jöjjön el oda, a hova vinni fognak. Nézz meg ezt a szerencsétlenségemet. Ne hagyjanak a földszinén. Ne vessen meg, a jó Isten áldja meg, legyen vele, segítse erővel, egészséget kívánok a többi jó barátainak jó boldog életet, az Isten áldása rájuk. A könyvem Wertheimernél Miklós-utca a főszolgabírósnál megtalálják. Azon kérem, hogy csak neki magának olvassák el. Többet nem írok, mert nincs mire. Isten veletek.“

Mintán a hullát a nagyerdőben találták, a mezőrendőr-kapitányság kerületének orvosa, dr. *Szentpály Béni* vizsgálta meg a holttestet, mely iszonyu büzt terjesztett s beszálította a közkórház halottas kamrájába. A személyazonosság megállapítása céljából tegnap, elhivatták a holttesthez *Nagy Lajosné*-t, kihez az öngyilkos a levelet íutézta. *Nagy Lajosné* azonnal ráismert a hullában *Szanitz Sándor* nevű nyír-bátori illetőségű munkásra, kire ő már 5 év óta mosott. Az asszony előadása szerint *Szanitz* iszákos volt s nemrégiben is összeveszett az ő házigazdájával a *salétrom*-soron. Baltát fogott *Sós Gáborra* — így hívják a házigazdát — az pedig arcul verte a rakoncátlan részegget, de aki részeg állapotában is nagyon szívére vette a megszegyenítést s azóta mindig rossz kedvű volt. Valószínű, hogy elkese-redésében követte el az öngyilkosságot. A szerencsétlen véget ért embert ma temetik el a közkórházból.

— Az iparos ifjúság betegségyező pénztárának új orvosa. A debreczeni iparos ifjúság betegségyező pénztára Dr. *Domby József*, orvos helyébe, kit a nádudvari járás orvosává neveztek ki a főispán Dr. *Hütter* Károly orvos (lak: Piacz u. 1824. sz. a. Kistemplom mellett, Szikszay féle ház.) nevezte ki.

— Tolvaj kolporteur. Tegnapi számunkban megirtuk, hogy *Lám Sándor* kolportörje Sz. L. 300 frtot meghaladó összeget sikkasztott. *Végh Gyula* II. ker. rendőrkapitány az előzetes vizsgálat befejezése után az iratokat áttette a kir. ügyészséghez s Sz. Lt. letartóztatta. A vizsgálóbíróság a tegnapi nap folyamán befejezte a vizsgálatot s Sz. Lt. este 7 órakor szabadlábra helyezte.

— A szabadságharcz hőseinek segélyezése. A miniszterelnökségtől mai napon hosszabb rendelet érkezett a városhoz, a melyben az 1848/49-diki honvédek segélyezésének föltételei, a segélyezésért való kérelem módozatai vannak ösmertetve. A miniszterelnök a honvédek segélyezése ügyének állami kezelése után is teljes épségben fenntartja az országos honvéd segélyező egyesület felügyelő bizottsága alapszabályai értelmében eddig engedélyezett nyugdíjakat és évnegyedenkénti állandó segélyeket; továbbá fenntartja jul. 1-től fogva a miniszterelnökség kebelében alakított vegyes bizottság által a nyugdíjakra, segélyekre és temetési járulékok mérve iránt az országos honvéd segélyező egyesület alapszabályaiban foglalt rendelkezéseket kiegészítésekkel. Nyugdíjra igénynyel azok az igazolt honvédek bírnak, akik életök 65. évét betöltötték; sőt 65. éven innen is számíthatnak nyugdíjra, ha a hadjárat alatt szenvedett sérülés miatt keresett képtelenné lettek, vagy megvakultak. A vak altisztek esközüvítések a rendes illetéken kívül napi 5 kr. pótlékot kapnak. Bizonyos föltételek mellett a honvédek özvegyei is kapnak özvegyi segélyt, mely tisztii özvegyek részére a férjet illető segélynek felét teszi, altisztek és közvitézek özvegyei pedig a férjet illető egész segélyt kapják. A temetési járulék, közvitézeknél és altiszteknél 15, tiszteknél 25, törzstiszteknél pedig 40 frtot tehet.

— A debreczeni nagyvásár panorámája. Jelentettük, hogy *Schmid* kiállítási igazgató, miniszteri tanácsos *Simonffy Imre* kir. tanácsos polgármesterrel folytatott tanácskozás következtében a mult századbeli debreczeni vásár panorámájának megfestésére *Pataki László* jeles ifju festőművészt ajánlotta a városnak. *Pataki* ma Debreczenbe érkezett, hogy a képhez adatokat gyűjtsön. A városi közlekvéltárban átnézte azokat az iratokat és térképeket, amelyek a mult század végén és század elején keletkeztek az első vásári kőtárak építésének engedélyezésekor. Ugyanott megmutatták neki Debreczennek mult századbeli látképét, mely annyira megnyerte a tetszését, hogy valószínűleg a festmény hátteréhez fel fogja használni. Tanulmányával értékesíteni fogja a *Szücs István* által megírt történetben található rajzokat a régi debreczeni polgár- és diák viseletről, ugyszintén a kereskedelemre, iparra, vásárra vonatkozó adatokat, köztük több mult századbeli debreczeni kereskedő ház raktárából fölvetett leltárakat. Hanem a művésznék, hogy teljesen korhúti képet festhessen még sok más dolgra is szüksége volna, főként régi ipari készítményekre, nyergekre, ruhameűekre, lószerszámokra, csutorákra, süvegekre stb. amelyeket festményének elkészítésével modelul használna fel. Nagy szolgálatot tennének az ügynek azok, akik ilyen régiségek birtokába vannak, ha rövid használatra vagy megtekintésre szivesek lennének átengedni a művésznék. Bejelentéseket elfogad a közlekvéltári hivatal.

— Öngyilkossági kísérlet. *Lakatos* Ferencz 38 éves napszámos görbe-utcai lakásán ma reggel hat órakor öngyilkossági kísérletet követett el. Neje távollétét felhasználva, az ajtó sarkára erősített zsineggel felakasztotta magát. Már függött a zsinegen midőn véletlenül szomszédja, *Simon* András benyitott a szobába s levágta az öngyilkosjelöltet. *Lakatos* — mint mondá — gyógyíthatlan betegsége miatt akart megválni az élettől.

— Műkedvelő előadás. Az augusztus hó 4-ére tervezett műkedvelő előadás iránt vérosszerte nagy érdeklődés mutatkozik. A próbák már javában folynak. Az előadás érdekességét emelni fogja egy allegorikus néma-képlet, melynek alakjai: *Kossuth Lajos*, *Szabadság*, *Testvériség*, *Egyenlőség*, *Debreczen* és *Vidéke*, *Görgey*, *Damjanich*, *Bem*, *Batthyányi*, *Széchenyi*, *Petőfi*. A meghívók a napokban szétbocsáttatnak, jegyek pedig a jövő hét folyamán kaphatók lesznek a főtéri nagyobb üzletekben. A rendezőség mindent elkövet, hogy a nemes célra, a *Kossuth Lajos*

Debreczenben felállítandó szobra alapjának növeléséhez minél nagyobb összeggel járulhasson.

— Megvert asszonyok. *Papp* Ferencz és *Kun* István asztalos tanoncoknak az a furcsa passiójuk támadt, hogy az asszonynépséget megtámadják és elverik. Tegnap este *Bartos* Istvánné kis leányával együtt részesült abban a különös figyelemben. A piac utcai kútnál a két suhancz *Bartosné*t és leányát megtámadta és minden ok nélkül agyba főbe verte. Időközben megérkeztek a rendőrök, akik az asszonyverésen mulató inasokat megkötözték és bekísérték a dutyiba.

— Ellopott novellák. Tegnap reggel egy halmaz kézirat, közte több novella, karczolat és vers, valamint most folyó regényünknek kézírata, különféle régi újságok csomójával együtt nyomtalaaul eltűnt. Azt hisszük valamely tolvaj eladta pakoló papírnak. Az ócska újságok, még a versek és novellák nagy részéről is szívesen lemondunk, csak a regény kéziratát szeretnénk visszakapni. Kérjük, aki megvette ezt a papircsomót, juttassa vissza hozzánk a regény kéziratát. Nem fogjuk a rendőrség előtt orgazdaság miatt bevádolni.

— Hová? Fialat, rongyos ruhájú leány áll a kapitány előtt. Félválláról lecsuszott a kendő és szemei körül veres karikák látszanak. Kóborolt az Istenadta és behozták a rendőrök. Reáival a kapitány.

— Haza kell tolonczoltatni.

A leány lesüti lassan szemeit, majd fájdalommal szelid hangon szól:

— Haza? . . . Hová?

— Azután keserűen elkaczagta magát . . .

* Apró hírek. (*Károlyi István* gróf özvegye.) született *Orczy* Mária Terézi báróné 80 éves korában jobblétre szenderült. Az öreg grófné csillagkeresztes és palota hölgy volt, s a királyné, valahányszor Gödöllőn volt, mindig felkereste őt főthi kastélyában, hzi esőndes visszavonultságban, a szóczyekkel sok jót téve, töltötte napjait. — (*Kossuth Ferencz nyaralása*.) *Kossuth* Ferencz július 15-én három hónapi tartózkodásra Olaszországba fog utazni. *Kossuth* ideje legnagyobb része a *Vezuv* alján, egy tengeri fürdőben fogja tölteni. — (*Öngyilkosság a királyi palotában*.) Madridban egy rosszul öltözött ember betolakodott a királyi palotába és a csarnokban meglötte magát. Azt hiszik, hogy csak az volt a szándéka, hogy fölhívja a figyelmet családja nyzmorúságát. — (*Gyilkos béresek*.) A Gnlzecs melletti Nagymező tanyán *Szokora* János és *Pavlov* István béresek kegyetlen módon meggyilkolták gazdájukat *Virág* Pált, a kinek feleségét *Szokora* János szerette. — (*Egy viador jövedelme*.) *Guerita* madridi bikaviador ez évben 32 viadalban vett részt, s ezért 96,000 forint tisztelediját kapott. Az évad végéig még vagy 34–40 viadalban fog résztvenni, s így egy nyáron kétszáz ezer forintot keres. S ily körülmények közt ne legyen az ember — bikaviador.

x Egyéves önkéntesek és hadapród jelöltek figyelmébe. A legjobb hírnévnek örvendő katonai előkészítő intézet Pozsonyban (halászkapu utca 8.) f. évi szeptember 1-től felvesz olyan tanulókat, kik az egyéves önkéntesi vizsgára vagy a hadapródiskolába való felvételre magukat kiképeztetni akarják. A legkielégítőbb eredmények, valamint azon körülmény, hogy a mintaszerűen rendezett internátusban a tanulók legszigorubb ellenőrzésben részesülnek a tanulást illetőleg is teszi az intézetet ajánlatossá, melyre a t. szülők és gyámok. Bővebb értesítés a mai számunkban megjelent hirdetésből tudható meg.

— A német nyelv megtanulása teljesen biztosítva van a szepesmegyei Svedlőren, az ottani ev. lelkésznel. Lapunk mai számában olvasható hirdetését ajánljuk a szülők figyelmébe.

x Kitüntetés. Az ubányai nőegyesület által rendezett kiállításon az ismert *Neidlinger* G. cég eredeti *Singer* varrógépen készült műhímzéseiert diszoklevéllel tüntettetett ki.

Városi és megyei hírek.

Tárgyalások a vízvezeték ügyében.

Debreczen, július 12.

A városi tanács és a budapesti Walsér-féle részvénytársaság között serényen folynak irásban és szóval a tárgyalások a város közegészségügyére nézve olyan nagy fontosságú vízvezetési mű előmunkálatai felett. — A tanács megbízottjai közelebb a társaság igazgatójával és főmérnökével tárgyaltak; de a tanácskozás kissé megakadt azon kérdés felett, hogy a társaság előmunkálatait kiterjesztheti-e kívül a város határán. A debreczeniek nem látták eléggé biztosítva ebben az esetben a város érdekeit, — minélfogva részletes ajánlatot kívántak a kiterjesztéshez ragaszkodó társaságtól. — Ma teljesen megnyugtató válasz érkezett a társaság igazgatójától. A levél, melyet alább közlünk, egy, a jóhírnevére sokat adó, teljesen szolid munkát végezni akaró vállalat benyomását teszi reánk s magunk részéről föltételeit, melyek a további tárgyalás folyamán körülményesebben kifejezhetők és megállapíthatók lesznek, — elfogadhatóknak találjuk.

Ajtársaság kijelentésként a válaszoló iratban, hogy ajánlatát csak úgy tarthatja fenn, ha a kutatások területére nézve nem korlátoztatik. Ezután így folytatja:

„Remélhető ugyan, hogy a nemes városnak nagy kiterjedésű határán belüls elérhető lesz a kívánt eredmény, de mert furatások keresztülvitele nélkül lehetetlen megállapítani azt, hogy vajjon a debreczeni határ elegendő és jó minőségű vizet szolgáltat-e és különösen ha vajjon ezen vízmennyiség úgy van-e felosztva, hogy annak gyűjtése és továbbítása czélszerűen keresztülvihető-e? — felelősségünk tudatában ily megszorítás mellett a kockázatot el nem vállalhatjuk és czégünk jó hírnevét egy esetleges balsiker által érintetni nem engedhetjük. Munkálatainknak a város határára szorítása nyilván azért czéloztatott, hogy az idegen területeken végzett munkálatok a nemes városnak nagyobb költségeket ne okozzanak és hogy a város biztosítva legyen, miszerint a viznek nagyobb távolból történhető beszerzése és ez által az építkezési költségeknek tulságos emelkedése folytán magának a vízműnek létesítése a városra nézve lehetetlenne ne váljék.

Mindekét aggálnak jogosságát készséggel elismerjük, — de egyszersmind azokat eloszlatni is készek vagyunk. A mennyiben az elsőre nézve kijelentjük, hogy az előmunkálatoknak a város határán túli kiterjesztése esetében is magunk fogjuk annak költségeit viselni, a várostól hozzájárulást nem kívánunk; — a másodikra nézve pedig, a mennyiben szavatosságot vállaltunk és biztosítékot nyújtunk az iránt, hogy a bevezetendő víz előállítási költsége egy bizonyos, előre megjelölendő — mérsékelt összegnél nagyobb nem leend.

A nemes várost tehát semmi irányban sem tenyegeti károsodás. Ha munkálataink eredménytelenek maradnának, azok költségeit mi veszítjük; ha pedig a várható siker bekövetkezik, akkor az előmunkálati költségeket ugyanis az fogja viselni, aki a vízmű kiépítésével akar mint építési vállalkozó, akár mint bizonyos időre jogosított engedélyes megbízva lesz.

Beleegyezzünk abba is, hogy az előmunkálati költségek összege, mely nekünk, ha a vízmű létesítésével nem mi, bizatnánk meg, megtérítendő lesz előzetesen állapítottakkal meg, hogy így a tek. Tanács minden eshetőségre nézve kellően tájékozva legyen.

A mennyiben azonban a város határán belül kellő mennyiségű és minőségű víz található nem lenne, ami általunk bejelentendő lesz, jogában áll a városnak megállapítandó

feltételek mellett, a további kutatásukat be- szüntetni.“

• **Teljes tanács ülés.** A közgyűlés ügyeit előkészítő első teljes tanács ülésnek ma kellett volna megtartatnia. Minthogy azonban az egész tanács a Hortobágyra ment ki hivatalos ügyben, — az ülés máról elmaradt szerdára.

— **A Tanács tagjai a hortobágyon.** A városi tanács összes tagjai *Vértessy István* főjegyző kivételével névszerint *Simonffy Imre* polgármester, *Abrahám László* t. főügyész, *Körner Adolf*, *Király Gyula*, *Hajdu Gyula* és *Vecsey Imre* tanácsnokok, továbbá *Szabó József* főszámvevő és *Ttahl Géza* h. főmérnök a hortobágyra utaztak, a város ottani gazdaságának megtekintésére.

Vegyes hírek.

* **Sikkasztó polgármester.** Esztergom város polgármestere *Helcz*, a kit *Agliardi* nunczius *Esztergomba* érkezte alkalmával mondtott *klaszikus szépségű latin üdvözlő beszédeire* a világ legjelesebb polgármesterének nevezett, a *közkórház pénz- és vagyon kezelésének* dolgában oly súlyos vádakkal van terhelve, hogy a fegyelmi vizsgálat iratait, sikkasztás czimén, átteszik a büntető bírósághoz. *Helcz* ellen a vizsgálatot a belügyminiszter readelte el s közel egy hónapon át tartott vizsgálat a visszaélések és szabálytalanságok egész sorozatát derítette föl, mire *Helcz* a közig. bizottság ülését megelőző nap lemondott az állásáról s azokat az összegeket, a melyekről tudta, hogy rajta keresik, részint befizette, részint letétbe helyezte.

* **Leleplezett szocialista vezérek.** A szocialisták ellen megindult mozgalom mindinkább tért hódít a munkások körében. Az iparos ifjak országos egyesületének kiküldött szervező bizottsága egy felhívást bocsájt ki az ország valamennyi iparmunkásához, melyben leleplezik a szocialista apostolok üzemeit.

„Nem akarunk benneteket figyelmeztetni nemzeti voltokra — így szól a felhívás többek között — hanem csak arra, hogy e munkás vezéreknek nevezett lézengő riterek, nem elvből, nem az eszme iránt való lelkesedésemből hirdetik világboldogító, világfelszabaitó eszméiket; hanem érdekből, mert megfizetett, szolgálalkú bérenczek, kik dolgozni nem szeretnek a ti hátatokon élőködni. Ti pedig adakoztok, odaadjátok keserves verejtékkel megkeresett filléreiteket.“

A Felhívás végül egyesülésre hívja fel a munkásokat és kifejti, hogy a hazafias munkások hogyan, milyen program alapján akarnak a sorsukon, bajaikon javítani.

Törvényszéki csarnok.

— **Párbajügyek a debreczeni kir. törvényszéknél.** Harczias világot élünk mostanában. Az ugorkaszegont slénkké és érdekessé teszik a majdnem mindennap előforduló párbaj esetek. A tüzes vérű ifjuság a legkisebb sértést is vérre szomjazik és vesz elégtételt karddal. Ezt igazolja az az egyetlen számadat, hogy a debreczeni törvényszéknél nem kevesebb mint tizenkét párbajvétség miatt folyik a vizsgálat. *Polczner Árpád* hírlapíró három rendbeli Debreczenben elkövetett párbajvétség terheli, ezenkívül a budapesti kir. törvényszéknél három, a szegedi kir. törvényszéknél két párbaja miatt folyik ellene a vizsgálat. Ugyancsak *Polczner Árpád* vád alá van helyezve a debreczeni kir. ügyészség által azért is, mert négy véres párbaj esetben működött mint szecundás, *Galloovich Jenő* hírlapíró ellen a debreczeni kir. törvényszéknél egy, a budapesti kir. törvényszéknél két és a szegedinél ugyancsak két rendbeli párbajvétségért van vád alá helyezve.

Vád alá helyezte ugyancsak *Galloovichot* még a debreczeni kir. törvényszék mint párbaj segédet nyolcz esetből kifolyólag. *Bartha Kálmán* joghallgató *Draveczky László* hivatalnok, két-két, *Hermanofszky Emil*, *Deák Ferencz* joghallgatók, *Tarnay Albert* gazdasz, *Bodnár Géza* hivatalnok, *Lőw József* hírlapíró, *Gáll Péter* hivatalnok, *Kökőssy Gábor* joghallgató, *Buchhalter András* gazdasz, *Ormódy Vilmos*, *Redl Sziegfríd* hivatalnok, *Binder Henrik*, *Pongor József* egy-egy rendbeli párbaj vétségért szintén vád alatt vannak. Azonkívül *Hermanofszky Emil*, *Kökőssy Gábor* és *Lőw József* több párbajesetektől kifolyólag mint segédek vádoltnak a kir. ügyész által. A vizsgálatot mindezekben a párbajügyekben már megindították; egy részénél be is fejezték. Valószínű, hogy december, január havában a szép új törvényszéki palota termében a vég-tárgyalást is megfogják valamennyi felett tartani.

* **Sajtópörök.** A helybeli kir. törvényszéknél a sajtókerületi vizsgáló báró három sajtópörben fejezte be a vizsgálatot, úgy, hogy azok tárgyalásra nemsoká, legkésőbb október hóban kitűzhetők lesznek. Közük van a D. R. U. sajtópöre is, amelyet tudvalevőleg *Békési Gyula* főigazgató indított meg a „D. R. U.“ és *Márk Endre* ellen. — Ezen kívül még tárgyalás alá kerülnek a következő sajtópörök: *Orosz János* kontra *Sinay Károly* és társai, továbbá *Oláh Ferencz* kontra *Kemény Géza*. A sajtópöröket már az új törvényszéki palotában tárgyalják.

* **Változások az ügyézzel karban.** A főváros ügyézzel karban, nemsokára nagyobb változások lesznek. Így *Katona Béla* dr. a budapesti kir. ügyész, a főügyészségnél üresedésben levő főügyész-helyettesi állásra fog kineveztetni s mint ilyen *Kozma Sándor* mellett fog működni. Helyére a főügyészségtől *Geguss Gusztáv* dr. kir. ügyész jön a budapesti ügyészséghez, melynek vezetője továbbra is *Havass Imre* marad. Minthogy pedig 2 kir. ügyézzel állás van rendszeresítve az üresedésbe jövő állásra *Vizlendvay Imre* dr. alügyészt nevezik ki.

Táviratok.

József főherceg alcuthi birtokán.

Budapest, július 13. (A Debr. Ell. ered. táv. Ér. d. u. 4 ó.) *József* főherceg fiával, *József Ágosttal* s ennek nejevel *Kisjenőről* *Alcsuthra* utazott. Kedden fog végbe menni *Alcsuthon László* főherceg nagykorúsítási ünnepe, melyen jelen lesz az egész főhercegi család.

Villám a templomban.

Budapest, július 13. A Debr. (Ell. er. táv. Ér. d. u. 3 ó.) *Madridból* jelentik, hogy *Calosparóban* a villám a hívőkkel telt templomba lecsapott; egy gyermeket megölt nyolcz felnőtt egyént halálosan megsebesített.

Miniszter és képviselő párbaja.

Budapest, július 13. (A Debr. Ell. ered. távirata. Ér. d. u. 3 óra 30 perc.) *Athenből* sürgönyzik: A hadügyminiszter ma egy képviselővel pisztoly párbajt vívott. A párbajra parlamenti összeszólközás adott okot. Kétszer váltottak golyót, sebesülés egy részről sem történt.

Kiadó és lapfajadonos:

„Osokonal“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos.**
Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

Természetes szénsavdús savanyóvíz a mohal

ÁGNES

forrás. Legjobb asztali és üdítőtál. Kihűtő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Járvány idején préservatív gyógyszernek bizonyult.

Szét-
küldése **Édeskuty L.** udvari szállító által Budapest.

• — Kapható mindenütt. — •

Hatóságilag enged. katonai
előkészítő-intézet

Fozsonyban.
halászkapu-utca 8. szám.

Intézeti igazgató:
WALLACHY GOTTFRIED

cs. és kir. nyug. áll. őrnagy.

Tanulmányi vezető:

THARNÓI KOSTYA KÁROLY

cs. és kir. ny. áll. százados.

F. évi szeptember 1-én kezdődnek az intézetben a félévi tanfolyamok:

1. egyévi önkéntes-jelöltek és
2. hadapród-iskola-jelöltek számára.

1. Az egyévi önkéntes-jelöltek életkora 16 és 20 év közt kell, hogy legyen s a közép vagy kereskedelmi iskola néhány osztályát kell, hogy látogatták legyen.

A hadapród iskola-jelölteknek legalább 14—16 évesig kell lenniük s két vagy három középiskolai osztályt kell, hogy látogatták legyen.

Az intézettel egy mintaszerű katonailag berendezett internatus van egybekötve. Tanfolyam az új előírások szerint. Meglepően kitűnő eredmény. A jelöltek felvétele f. évi augusztus 25-én kezdődnek.

Programmok valamint mindennemű fölvilágosítás az igazgatóságtól kapható.

Az intézeti igazgató.

A Richter-féle Tinct. capsici compos.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi-szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fenyesen bebizonyított közvényénél, csúznál, tagszagatásnál stb. nélkül. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos.
(Horgony-Pain-Expeller)

Kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utáztatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utáztatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjegyünkre, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krnyi árban üvegenként; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiában.

Lysol! Lysol!

Sertés-vész ellen a legbiztosabb szer. Oly kevesen ismerik még ennek a gazdálkodásban megbecsülhetlen szernek hasznos voltát.

Grf. Dassewffy Miklós örökösének Bashalmi (Királytelek mellett) s egyéb uradalmaiban bámulatos eredményeket értek el a Lysollal. A lleszi és gávai uradalmakban hasonlóképen

Sertés-orbáncz, sertés-vész ellen, szóval a bakteriumok előidézte betegségeknél leghatásosabbnak eddig a Lysol bizonyult. — Malacznak $\frac{1}{2}$, nagy sertésnek 1 gramm adagolandó ételben naponként; — óvszerül pedig minden másodnap.

Valódi tiszta Lysol kapható csakis **Franciscs és Jóna** Drogueriájában: Kereskedelmi akadémia épület.

Legyek, rovarok ellen

a valódi tiszta montenegrói rovarpor; moly, poloska és egyéb rovarok ellen az *Antiputrin montenegrói-rovarpor* keverék a legjobb.

Kapható: **Franciscs és Jónánál.**

Izzadás ellen

az Anosmin Dr. Jóna András találmánya, hatása pár nap alatt teljes.

K É K K Ö:

legjobb 28 krért, nagyban még olcsóbb. Kapható **Franciscs és Jónánál.**

Baromfi szesz

a baromfi döglés ellen.

Ló és Marhapor

kiváló vértisztító és emésztést elősegítő szer, mely az állatokat jó karban tartja és igen sok bajt eltávolít.

Franczia borszesz.

Csúzos-köszvényes haaogatók ellen.

Rüh elleni szer.

Állat, gyógy-kötőszerek dúsan berendezett raktára

Franciscs és Jóna drogueriájában, Kereskedelmi Akadémia épületében, nagy templom mellett.

Mélyen tisztelt vendégeimhez!

A Budapesten és Bécsben annyira megkedvelt

P F A U

Quarnero Brandy-jét a 'Hungária'

kávéházba szintén bevezettem, a hol is ezen kitűnő minőségű terméket eredeti poharakban fogom kiméretni.

Debreczen, 1895. július hó.

Tisztelettel

WEICHINGER KÁROLY.

Két hét

lefolyta alatt összes raktárunkon levő áruin-
kat bármily

Olcsó árakon
is teljesen elárusítjuk.

Eladó

elegáns és kitűnő jókarban levő
teljes üzleti
felszerelés 3 drb Siemens-lámpa és egy
gépes kirakat ernyő.

Tóth Testvérek

női divat-üzlete
Debreczen (Czepléd) Kossuth-u.

CAOYERO
clairmentes könnyen oldható cacao legjobb minőség.
CSOKOLADÉK
vanillával
vagy anélkül
mérsékelt árakon.
HARTWIG & VOGEL
BODENBACH
ELISMERT KITÜNŐ MINŐSÉGEK
Kaphatók

3 arany,
15 ezüst érem.
12 dísz és
elismerő
okmány.

Kwizda Ferenc János

Kwizda-féle

Védjegy

Restitutions fluid
cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy palackkal frt 1.40 o. é.
több 30 év óta udv. istállóiban vala-
mint katonai és polg. nagyobb istál-
lóiban is, használatban; nagyobb
erőfeszítések előtt és után erősítésül;
továbbá ficzomodások, rándulások,
az inak merevsége s más ily alkalmak-
nál; képesíti a lovat kiváló
teljesítményekre
idomításnál.

Fomán kir. udv. szállító

Kapható a
gyógyszertá-
rakban és
drogistáknál.

Fo letét:
Kornoburgban.

Tessék a főn-
nebbi védjegyre
ügyelni s a vétel-
nél határozottan
kifejezni

KWIZDA-féle
Restitutionsfluid

Cserét keres

a jövő tanévre egy Szepesi városban
lakó intelligens család

egy fiu részére,
ki iskoláit Debreczenben folytatni akarja.

Ugyanott felvétetik teljes ellátásra
és gondozásra egy oly gyermek, ki a
német nyelvet elsajátítani akarja elő-
nyös feltételek mellett.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ruha szövetek és diszítések,
PIQUE, SATIN, TOILE
és egyéb mosó kekmék.
NAPERNYÖK,
NŐI és GYERMEK KÖTÉNYEK
nagy választékban
Gyenes Lajos
női divatüzletében.

GLEICHENBERG GYOGYHELY
Steier-ország.

Ivókúra, alkalikus-muriatikus savanyu viz. Tejelde, tehén és kecske tej, tölgy-
fenyő és gyógy belégzés. Az egyes kabinok illatoztatnak. Pneumatikus szobák.
Szénsavas fürdők. Hidegviz-gyógyintézet.

idény május 1-től szeptember végéig.

Felvilágosítás és prospektusok ingyen. Savanyu vizeket küld és lakásmegrendeléseket elfogad a
Gleichenberg gyógyintézet igazgatósága.

Stern József és Testvére

gőzerőre berendezett
kefeáru-gyáranak

DEBRECZENBEN
Piacz 1584.
Bika szálloda mellett.
Csanak-ház.

rövid, szövött és norinbergi árak
nagykereskedésének

Detail osztálya (kicsinybeni eladás) gyári árakon

Kete-árak
háztartási, ipari és gaz-
dálkodási czélokra.
Ecsetek, meszelők, seprők.
Ruha, haj, fog és körömkefék,
fésűk, szappanok, illatszerek,
bel- és külföldi toillet czikkek
dus raktára.

Női, férfi és gyermek
szövött, kötött harisnyák
Alsó ruházatok.
Férfi nyakkendők,
fehérneműek,
esernyők czéznák, pamutok
norinbergi czikkek
nagy választéka.

A festő és mázoló iparosok különös figyelmébe ajánljuk, hogy ecse-
teinknél rendkívüli kedvezményeket nyújtunk.

Legjobb po'oska, bolha, konyhaférgek, moly a házi állatokon élősdek stb ellen.

Zacherlin

Csodásan hat! Ől – mint semmi más szer –

minden rovar és ezért az egész világban mint egyedüli a maga nemében dicsértetik és kerestetik. Ismertető jelei: 1. Lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl“ név.

Raktárak Debreczenben:

Csanak József, Kontsek Géza, Dömök Béla, Bornyász József, Csicsó Lajos, Deutsch Albert, Félegyházy János, Ganovszky Lajos, Havas József, Kohn Testvérek, Kohn Henrik, Kohn Lajos, Kovács Mihály, Kun József, Lusztyig Károly, Parti Ferencz, Rickl József Zelmós, Szabó Zsigmond, Szent-Királyi Tivadar, Tóth Béla, Tóth Sándor, Varga Lajos, Bolyhai Béla, Fritsch Károly, Klein Bernát, Rosenthal Dániel, Francsics és Jóna Raics Gyula, Roth Antal uraknál.

Berettyó-Ujfalu:

Diósy Ede, Ifj Weissberger Ignác uraknál.

Ér-Mihályfalva:

Grosz Hermann, Pollák Mór uraknál.

H.-Böszörmény:

Gemeinbeck József urnál.

H.-Nánás:

Slachta János urnál.

H.-Szoboszló:

Körner Béla, Kiss Pál uraknál.

Püspök-Ladány:

Tarcsky Endre utóda Mihály urnál.

KLYTHIA A bőr ápolására.

Az arcszín finomítására és szépítésére. ZSIRPOR.

Legelegánsabb toilette-, bál és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga

Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvétel

lel vagy az összeg

előleges beküldése

ellen.

Taussig Gotliebb,

udvari toilette szappanok és illatszerek gyors.

Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszert és gyógyfűszert üzletekben és gyógyszerárakban.

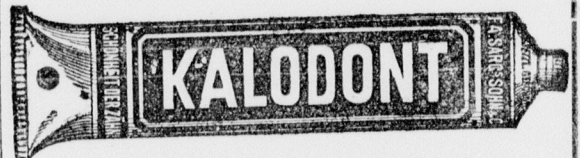
A kőműves munkák

körébe vágó mindenféle munkálatok gyors, pontos és lelkiismeretes elkészítésére vállalkozik

Torma Lajos

kőműves mester, Debreczenben, Csicsogó-tér 2869. sz.

SARG-féle egészségügyi hatóság által megvizsgált, (Bécsben, 1887. júl. 3. kelt bizonylat)

sok **MILLIÓ** SZOR

kipróbált s jónak talált, fogorvosok által ajánlott, egyszersmind legolesőbb fogtisztító- és ápoló-szer

Mindenhol kapható.

Különlegességek a vegyészeti laboratoriumból szépítő-szerekre

Fischer Róberttől

a vegyészeti orvosa és szépítő szerész.

Bécs, I., Habsburgergasse 4., II. emelet.

Hajirtó-szer (Epilatoire)

teljesen irtja az

arcból a szőrt, a kézről, karról stb.

A szőrt kellemetlen helyekről eltávolítása, úgy, hogy az ismét meg ne nőjjön, a mai napig mindenkinél hű óhajta volt, mivel nem létezett szer, a mivel a szőr növeését meg lehetett volna akadályozni. Nagy feltűnést azért kelt az én szerem, mely nemcsak a szőrt irtja ki, hanem az utánanövést is megakadályozza, annál inkább, mivel teljesen jótálok a szer biztos sikerüléséről, amennyiben kötelezem magamat, nem sikerülés esetén a teljes összeget visszafizetnem.

A különlegességek árai:

Hajirtó-szer (Epilatoire) 1 kis üveg frt 5.-

Szeplőelleni-crème 1 nagy üveg frt 10.-

Ozon, vízben feloldva 1 üveg (fél liter) frt 1.25

Szőke-víz (Blondeau) 1 üveg (fél liter) frt 3.-

„Fo“ hajfestőszer szőkétől feketéig 1 karton frt 1.20, 3.5

Email Poudre nappali poudre 3árnyalatban 1 karton rougeval 3 frt. 1 kanton rouge nélkül 2.-

Vörös orrok elleni szer 1 kanton frt. 2.-

Gyógyhatású quarzhomok bőr-atka (Miteser) kiirtására frt 1.50

Brochürök az ozonról és az egyes különlegességekről ingyen és bérmentve.

Bizonyítványok a serek ártalmatlanságáról megtekintés végett mindenkor nyitva tartatnak, ugyintén az ezrekre menő köszönő-iratok a világ minden részéről is. Felvilágosítások mindenféle

szépítészeti dolgokban és lelkiismeretes szakértő tanácsot ingyen adok naponta d. e. 10-12 és d. u. 2-4 óráig. Vidékre levélileg is.

Fiók üzletek Budapesten:

Török József gyógyszerárában, Király-utca és

Faykiss J. gyógyszerárában a „nagy Kristóf“hoz.

1895